

Rigsdagstidende.

1857.

Forhandlingerne paa Folkethinget. № 89.

Tiende Session.

27de Møde.

Tirsdagen den 10de November.

(Fortsat.)

Schoubye: Da for omtrent et halvt Aar siden det af den ærede Ordfører udarbejdede Udkast til en Næringslov udkom, var det strax den almindelige Mening hos den overveiende Majoritet af Haandværkere, at der var tre Hovedpunkter i dette Udkast, som maatte ønskes forandrede, nemlig Bestemmelserne angaaende Duelighedsprøverne, Landhaandværkernes Affætningsret og den Afstand, hvori de maatte boe fra Byerne. Med Hensyn til de to første af disse Punkter har Regjeringen ikke taget andet Hensyn til den almindelige Mening, end at den deels har bibeholdt Udkastets Bestemmelser, deels har forandret dem i modsat Retning af hvad der ønskedes, og Thinget har allerede foreløbigt vedtaget dem i denne Skikkelse. Vi staae nu her ved det 3die og sidste Punkt, og ogsaa med Hensyn dertil er Regjeringen gaaet videre i modsat Retning af den, der ønskedes, end det oprindelige Udkast, thi for det Første er Antallet af de Haandværkere, der ikke skulle være bundne ved nogen Afstandsbestemmelse, blevet forøget, og for det Andet er den ringe Banfælighed, der ifølge det oprindelige Udkast var lagt i veien for deres Nedsættelse, nemlig et forhøjet, jeg troer et fordoblet Gebyr for Næringsbevist, bortfaldet. Udkastets Bestemmelser gaae nu ud paa, at Kjøbstædernes for lang Tid siden erhvervede faktiske Eneret til Haandværksdrift skal ophøre uden al Erstatning, og at Haandværksdriften skal være Fællesgods for det hele Land, thi

saaledes bliver i Virkeligheden Forholdet; Friheden til at nedsætte sig overalt bliver Reglen, Indskrænkningerne blive Undtagelse. Foruden de Haandværkere, der allerede tidligere maatte bosætte sig overalt paa Landet, nemlig Smede, Bagere, Slagtere o. s. v., tilføjer Udkastet sex eller syv andre Næringsveie, og det netop de vigtigste og talrigt besatte af alle, idet de dertil hørende Mestere udgjøre henved $\frac{1}{3}$ af alle selvstændige Haandværksdrivende i Kjøbstæderne, og de beskæftigede omtrent 20,000 Mestere og Medhjælpere. De Haandværkere, der blive tilbage, som ikke maae nedsætte sig indenfor Grændsen af en Mill, høre til de mindre vigtige og mindre talrigt besatte Næringsveie og ere for en stor Deel saadanne, som ifølge de naturlige Forhold uden nogenformhelt Lovbestemmelse ville indskrænke sig til Kjøbstæderne. Det store Spørgsmaal, hvorom der her tales, er altsaa, om Kjøbstæderne saaledes uden videre skulle miste deres Eneret. Man vil naturligvis her sige det Samme som med Hensyn til alle lignende Punkter, at, naar Kjøbstæderne klage over, at de miste Noget, skeer det kun paa Grund af deres Mangel paa Indsigt, da de ellers vilde forstaae, at det i Grunden er til deres eget Bedste; det vil ikke være til Skade for dem, at deres Haandværkere flytte udenfor Byens Grændser og nedsætte sig der; det vil ikke være til Skade for de Haandværkere, der blive i Kjøbstæderne, at der nogle faa Aar udenfor Byen boe Haandværkere med samme Næringsberettigelse som de, men ikke med samme Byrder, og man vil maaskee ved denne Leilighed, ligesom sædvanlig, troste med, at Folk ialtsald af Sundhedshensyn have godt af en saadan Udflytning. Der er imidlertid her et særligt Punkt, som i flere Henseender er mærkeligt og